Omgevingsdienst
Achterhoek

Vooradvies Natuur (soorten)

Aan : Gemeente Bronckhorst
T.a.v. : A[redacted]
Zaaknummer [redacted]
Onderwerp : Regelinklaan Hengelo
Behandeld door : [redacted]
Datum : 27 februari 2025

Inleiding

Er is een woningbouwplan locatie tussen de Regelinklaan en Hiddinkdijk te Hengelo. De gemeente vraagt de Omgevingsdienst Achterhoek om advies over de ingediende quick scan (soortenbescherming) en nader onderzoek das.

Het advies is gebaseerd op de aangeleverde informatie en beschikbare kennis op het moment dat deze notitie is opgemaakt. Wijzigingen in informatie of kennis kunnen ertoe leiden dat het advies niet meer adequaat is of komt te vervallen.

Beoordelingskader

Op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en het CITES worden veel planten en diersoorten beschermd. Ook habitats worden beschermd (aangewezen natuurgebieden). De regels uit deze richtlijnen en verdrag zijn geïmplementeerd in de Nederlandse Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet vervangt sinds 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet heeft de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten tot doel. De wet beschermt niet alle plant- en diersoorten en de mate van bescherming kan van soort tot soort verschillen. Ontwikkelingen zijn alleen toelaatbaar als er geen nadelige gevolgen zijn voor:

- beschermde soorten
- Natura 2000-gebieden.

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Wet natuurbescherming is hierin opgenomen. In bepaalde situaties is een ontheffing of vergunning nodig. Wat nieuw is, is de bijzondere (specifieke) zorgplicht. Met de Omgevingswet is invulling gegeven aan algemene zorgplicht en bijzondere zorgplicht. Dat betekent dat nu ook bijvoorbeeld Rode Lijst soorten beter beschermd moeten kunnen worden dan onder de Wnb het geval was. Onderzoeken, waaronder ecologische onderzoeken en quick scans, zijn nu wettelijk maximaal 3 jaar geldig. Verder wordt natuurinclusief bouwen verplicht op grond van het Bbl.

De EU heeft ingestemd met een verordening ter bescherming van het ecosysteem. Hiermee moet de bescherming van het totale systeem beter geregeld worden dan nu het geval is op grond van de aparte richtlijnen (Habitatrichtlijn HR, Vogelrichtlijn VR en Kaderrichtlijn water KRW). Die richtlijnen blijven wel bestaan. De nieuwe verordening is rechtstreeks van invloed op Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Het is nog niet bekend wanneer het exact in werking treedt ook omdat de bevoegdheid nog moet worden aangegeven. Concreet betekent het dat er een resultaatsverplichting gaat gelden voor o.a. nationale herstelplannen voor Natura-2000 gebieden, vergroening van de leefomgeving en een inspanningsverplichting voor vergroening van de landbouw. Hoe het zich gaat uitkristalliseren, is nu nog niet te voorzien.

Er geldt een beschermingsregiem voor aangegewezen gebieden binnen het Nederlands Natuurnetwerk (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). In de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening staan de bescherming en regels voor het Gelderse deel: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO). Daarnaast worden oude bosgroeiplaatsen beschermd.

Inhoudelijke toets

Door Eelerwoude is een quick scan Wnb uitgevoerd. Het rapport is van 14 juli 2023. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

Quick scan

Status rapport definitief

Is het rapport recent (niet ouder dan 3 jaar) ? ja

(De Omgevingswet geeft aan dat de data niet ouder mogen zijn dan 3 jaar. Dit wordt niet verder toegelicht. In de praktijk wordt vooralsnog de meest recente datum van het veldonderzoek gehanteerd.)

Noot:

Het veldbezoek is van 20 juni 2023. Dan zou de quick scan geldig zijn tot 20 juni 2026. Indien de procedure volgens de Omgevingswet zal gaan, zal de quick scan geactualiseerd moeten worden.

Wordt het wettelijk kader beschreven ? ja

Noot:

Het wettelijk kader van voor 1 januari 2024 wordt beschreven. In het nader onderzoek das wordt de Omgevingswet beschreven. Dat suggereert dat de procedure volgens de Omgevingswet loopt.

Wordt de situatie beschreven ? ja

Noot:

De plannen waren nog niet concreet. De voorgenomen ontwikkeling zijn woningen. Onbekend hoeveel.

Is de onderzoeksmethodiek beschreven ? ja

Is het onderzoek uitgevoerd door een ecologisch deskundige ? ja

Is gebruik gemaakt van literatuurgegevens ? ja

Noot:

Er worden geen resultaten vermeld (soorten). Verder wordt niet vermeld over welke periode de data zijn geraadpleegd.

Is er veldonderzoek gedaan ? ja

Noot:

Veldbezoek 20 juni 2023 ter plaatse naar potentie van habitat en (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten.

Heeft een beoordeling plaatsgevonden naar beschermde flora ? ja

Heeft een beoordeling plaatsgevonden naar beschermde fauna ? ja

Is gekeken naar de algemene en specifieke zorgplicht ? nee

(De Omgevingswet kent de specifieke zorgplicht, ook wel bijzondere zorgplicht genoemd, voor zowel soorten, gebieden als houtopstanden. Ten aanzien van soorten gaat het in het bijzonder om de Rode Lijst soorten. Dus bijvoorbeeld ook om paddenstoelen en korstmossen.)

Noot:

De Wnb is gevolgd.

Is de beoordeling voldoende ? nee

Noot:

Steenuil / Kerkuil:

Volgens de quick scan ligt ten noorden een woonhuis met boomgaard en kapschuur. Ook stelt men in het rapport dat mogelijk steenuil of kerkuil aanwezig zijn. Toch wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van essentieel foerageergebied mede omdat er voldoende alternatieven zijn. Genoemd wordt o.a. de zonneweide (zonnepark). Echter, hiermee is al oppervlak aan foerageergebied verdwenen. Ook is het de vraag of zonneparken wel als foerageergebied aangemerkt mogen worden. Immers, prooien van roofvogels kunnen zich makkelijk verstoppen.

Vlinders:

Deze soortgroep wordt onvoldoende behandeld. In de quick scan worden aangetroffen planten rond het plangebied genoemd die waardplanten zijn voor vlinders en nachtvlinders. Het gaat onder meer om de volgende waardplanten: braam, brandnetel en meidoorn.

Vleermuizen:

Er wordt in de quick scan gesteld dat vleermuizen mogelijk aanwezig zijn o.a. gezien de aanwezigheid van holtes in bomen rond het plangebied. Ook stelt men dat als in het plan rekening wordt gehouden met aanvliegroutes en verlichting, effecten kunnen worden uitgesloten. Het plan is om woningen neer te zetten. Dat geeft een toename van verlichting.

Dat aspect is onvoldoende behandeld. Bewoners kunnen zelf verlichting aanbrengen die verstorend kan werken. Ook zal mogelijk infrastructuur nodig zijn inclusief verlichting. Daarmee is niet geborgd dat er geen negatieve effecten optreden. Ook is onvoldoende onderbouwd waarom de foerageer- en vliegroutes niet essentiëel zijn. Aangegeven wordt dat in de directe omgeving voldoende alternatieven zijn. Er kan niet gegarandeerd worden dat de omgeving niet zal wijzigen. Daarmee is het in feite geen echt alternatief. Het rapport geeft wel aan dat mogelijk nader onderzoek nodig kan zijn afhankelijk van de plannen.

Ligt de locatie binnen GNN/GO ? nee
Ligt de locatie binnen Natura2000 ? nee
Ligt de locatie op een oude bosgroeiplaats ? mogelijk
Noot:
De plannen zijn niet bekend. Het plangebied grenst aan 2 kanten aan een aaneengesloten oude bosgroeiplaats. Hier wordt in de quick scan geen aandacht aan besteedt.

Is nader onderzoek nodig ? ja
Zo ja, naar welke soorten ? das,
mogelijk vleermuizen,
mogelijk steenuil en kerkuil,
mogelijk steenmarter,
mogelijk kleine marterachtigen

<u>Nader onderzoek das</u>
Door Ecofect is soortgericht onderzoek uitgevoerd. Het rapport is van 6 januari 2025. Ecofect is geen lid van het Netwerk Groene Bureaus.

Is nader onderzoek gedaan ? ja
Is het rapport recent (niet ouder dan 3 jaar) ? ja
(De Omgevingswet geeft aan dat de data niet ouder mogen zijn dan 3 jaar. Dit wordt niet verder toegelicht. In de praktijk wordt vooralsnog de start van het veldonderzoek gehanteerd.)
Is het onderzoek uitgevoerd door een ecologisch deskundige ? ja

Naar welke soorten is nader onderzoek gedaan ? das
Is gewerkt volgens het Kennisdocument das ? ja
Is het onderzoek uitgevoerd door een dassen deskundige ? onbekend
Noot:
Volgens het Kennisdocument moet de beoordeling gedaan worden door een dassen deskundige.

Is de beoordeling voldoende ? nee
Noot:
Literatuuronderzoek wordt onvoldoende behandeld: periode en resultaten zijn niet vermeld. Er staat op pagina 15 dat uit het bureauonderzoek is gebleken dat de das redelijkerwijs aanwezig kan zijn. Op pagina 17 staat dat uit de NDFF blijkt dat de das niet is waargenomen op en rondom de planlocatie. Dat lijkt tegenstrijdig met elkaar.

In de conclusie en de samenvatting wordt gesproken over de burcht. In de rest van het rapport wordt niets gezegd over een aangetroffen burcht.

Sporen van en een volwassen exemplaar zijn waargenomen. Foerageergebied gaat verloren. Toch wordt gesteld dat er geen vergunning nodig is omdat in het plangebied mitigerende maatregelen worden genomen. Een plan van 180 woningen grenzend aan een aaneengesloten oude bosgroeiplaats kan wel degelijk negatieve effecten geven op de das. Als in het aangrenzende bos een burcht is, zal deze onder druk komen te staan door de plannen.

Is vergunning nodig ? mogelijk

Conclusie / advies
Het is toegestaan om op basis van data en habitatkenmerken een uitspraak te doen over de mogelijkheid dat beschermde soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. De quick scan geeft op zich voldoende inzicht in mogelijk aanwezige flora en fauna en geschikt habitat.

Op basis van de quick scan is nader onderzoek nodig naar:
- das: hier is nader onderzoek voor gedaan.

Het nader onderzoek voldoet niet geheel aan de eisen. Het is niet bekend of het onderzoek is uitgevoerd door een dassen deskundige. Dat is wel een vereiste. Onvoldoende gemotiveerd is waarom het plan geen negatieve effecten heeft. Gezien de grootte van het plan (180 woningen) is het juist wel aannemelijk dat de burcht zal worden verlaten. De conclusie van het rapport dat geen vergunning nodig is, is op basis van de weergegeven resultaten onjuist.

Op basis van de quick scan is afhankelijk van de planvorming en inrichting van het plangebied mogelijk nader onderzoek nodig naar:
- vleermuizen
- steenuil en kerkuil
- steenmarter
- kleine marterachtigen.

Uit het nader onderzoek das blijkt dat het gaat om 180 woningen. Gezien de omvang van het plan zal mogelijk uit de quick scan naar voren komen dat nader onderzoek nodig is. Gekozen kan worden om direct deze nadere onderzoeken uit te voeren i.v.m. de looptijd van de onderzoeken. Nader onderzoek moet plaatsvinden volgens de geldende protocollen, kennisdocumenten en/of expert judgement als er geen protocol of kennisdocument is vastgesteld. De provincie Gelderland heeft voor enkele soorten aanvullende eisen gesteld.

In de quick scan is aangegeven dat het planvoornemen en inrichting nog niet bekend waren (anno 2023). Het nader onderzoek das spreekt van 180 woningen en geeft een schets van de geplande inrichting (anno 2024-2025). Mede gezien de Omgevingswet zal de quick scan geactualiseerd moeten worden. Het gaat dan om:
- licht: dit aspect is onvoldoende behandeld wellicht omdat de plannen nog niet bekend waren. In het nader onderzoek das zijn de plannen wel concreter.
- solitaire eik: volgens de quick scan worden geen bomen gekapt zodat toetsing aan houtopstanden niet aan de orde is. Uit het nader onderzoek das is de eik niet terug te vinden in de schetsplannen.
- specifieke zorgplicht: geldt voor soorten, gebieden en houtopstanden. De definitie van houtopstanden is gewijzigd.
- oude bosgroeiplaats: het plangebied grenst aan 2 zijden aan een aaneengesloten oude bosgroeiplaats. Deze moeten beschermd worden. Ze zijn vaak honderden jaren oud en de provincie heeft deze gebieden opgenomen in de Omgevingsverordening. Ze hebben veelal een zeer hoge ecologische waarde. De schimmelstructuur in de bodem mag niet beschadigd worden. Specifiek moet ook de invloed van het plan op de oude bosgroeiplaats meegenomen worden. Immers, het is aannemelijk dat toekomstige bewoners het bos gaan gebruiken voor recreatie wat een bedreiging is voor ecologische waarden.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen